СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 213. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 13-го жовтня 1942. No. 213. Jersey City, N. J., Tuesday, October 13, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОНГРЕС РОЗГЛЯДАЄ СПРАВУ КОНТРОЛІ РОБУЧОЇ СИЛИ

ВАШИНГТОН. — Конгресові кола почали розглядати справу контролі робучої сили. Вони почали переслідувати ріжних компетентних осіб з армії, промислу і адміністрації, щоб ствердити на скільки потрібно нового законодавства, щоб ту справу якслід регулювати. Представники бизнесу мають виказати на скільки розподіл робучої сили по цілих Злучених Державах Америки не є рівномірний. Армія поставить свої домагання, фармерство свої, а уряд свої. Після тих вступних переслухань в конгресі, за кілька тижнів від нині, буде внесений законопроект в тій справі. Достовірні кола говорять, що президент сам уважає ту справу за найголовнішу і він хотів би, щоб найширший американський загал був з нею якслід познакомлений.

НОВИЙ РЕКОРДОВИЙ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН.

ВАШИНГТОН. — Сенат ухвалив нову податкову тарифу, яка передбачає біля 26 біліонів долярів податків за цей біжучий рік. Це рекордова сума в цілій історії Злучених Держав Америки. На основі цеї нової тарифи нежонаті особи зачнуть платити податки вже від $500 вгору, а від $1,200 вгору жонаті пари. На кожну додаткову дитину, чи удержуючу особу — по $300. В додатку до того ухвалено по 5% від зароблених грошей поверх $624. Одначе певну частину з того додаткового податку, званого „вікторі текс", по війні уряд зверне. Назагал, на основі тої нової податкової тарифи третина заробленого гроша піде на податки. Але секретар фінансів Моргентав не є задоволений тою тарифою і каже, що він буде домагатись додатково поверх вісім біліонів долярів в податках. Збільшених податків потрібно для того, щоб спинити інфляційні течії, кажуть фінансисти.

ПОСАДНИК ЗА БЕЗМЯСНИЙ ВІВТОРОК.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія зробив офіційний заклик до нюйорських ресторанів, щоб вони сами приняли вівторок як безмясний день і того дня цілком не варили мясних потрав. Посадник далі заявив, що думка, яку висувають деякі ресторатори, щоб пятницю приняти як безмясний день, є неприємлива, бо в той день американці по традиції споживають дуже малу скількість мяса, отже годі булоб тим заощадити багато мяса. Загалом, говорив посадник, ми мусимо вчитись щадити не лише на мясі, але на всіх харчах і не марнувати ні одного куска хліба.

ДО ВИБОРІВ МАЛО ЗАРЕЄСТРУВАЛОСЬ.

НЮ ЙОРК. — Число зареєстованих до голосування в надходячих виборах цей раз дуже мале. Виборці чомусь не виявляли великого запалу до виборів. Не знати, чи причиною цього є війна, чи кандидати. Дехто думає, що нема запалу для демократичного кандидата Джана Бенета й тому нюйорчане мало реєструвались. Але, на загал, ще менше зареєструвалось у верховій частині стейту Ню Йорк, себто в околицях, в яких переважає Томас Дюі. Оба кандидати не журяться тим і взаїмно говорять, що це зле відібється на їх противнику, а не на них самих.

МИРНІ ЗАХОДИ НА РОБІТНИЧІМ ФРОНТІ.

ТОРОНТО. — Президент Американської Федерації Праці, Вилйем Грін, заявив, що обі робітничі фракції, А. Ф. П. і К. П. О. бажають прийти до якогось порозуміння і припинити боротьбу на робітничім фронті. Цього домагається навіть широке членство. Тому, говорив він, вже в короткому часі обі фракції розпічнуть переговори в тій справі. Запитаний, чи до переговорів приступить і теперішний голова вуглекопної юнії, а бувший голова К. П. О., Джан Луїс, Грін заявив, що юнія Луїса вже виступила з К. П. О., отже вона не причетна до тих переговорів. Автім, говорив він, особа Джана Луїса не лише не сприялаб такому порозумінні, а навпаки, булаб перешкодою.

ВУГЛЕКОПИ ВИСУВАЮТЬ СВОЇ ДОМАГАННЯ.

СИНСИНАТІ. — Вуглекопна юнія, головою якої є Джан Луїс, на своїм річнім зїзді ухвалила резолюцію домагатись з квітнем наступного року, коли то виходить її контракт з власниками копалень, підвишки заробітної платні по два доляри денно для кожного вуглекопа. Тепер вуглекопи заробляють по сім долярів денно, працюючи пять днів на тиждень, 35 годин тижнево. Згадана юнія також ухвалила резолюцію, щоб урядові власти піднесли ціну на твердий вугіль, бо велика більшість копалень внаслідок низької ціни працює з недобором. А це є перешкодою для вуглекопів в домаганні вищих заплат.

Тяжкі Бої на Соломонських Островах

ВАШИНГТОН. — Хоч японці на Соломонських островах поносять великі втрати і зазнають поразку за поразкою, проте вони не перестають пробувати відібрати ті острови назад з рук американців. В останніх днях вони висадили на остров Ґвадалканал дещо свого війська. Їх військо, що добилось на транспортових кораблях до берегів Ґвадалканалу, було хоронене боевими кораблями. Американські літаки заатакували той конвой і затопили один японський нищівник, а один кружляк і один нищівник ушкодили.

ВІДЛОЖЕННЯ ПОЇЗДКИ ЧІЛІЙСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА

САНТІЯҐО. — Чілійський уряд повідомив, не подавши причин, що поїздка чілійського президента Гуана Антонія Ріоса до Злучених Держав Америки відложена. Чілійські ґазети пишуть, що причиною цього є недавна заява американського підсекретара стейту, Сомнера Велеса, мовляв, Чіле і Арґентина є уживані як бази ділань для націстичних аґентів. Ця заява викликала протести в Арґентині і Чіле. Та здавалось, що коли ходить про Чіле, то чілійський амбасадор в Вашингтоні, по конференції з Сомнером Велесом, дістав для своєї країни задоволяюче вияснення і той випадок вже був покінчений. Відложення поїздки президента Ріоса далі завогнює ту справу.

СТАРИЙ БОЄВИЙ КОРАБЕЛЬ НА „СКРЕП"

ВАШИНГТОН. — Урядові чинники порішили віддати старий американський панцирник Ореґон на „скреп", а металь з нього ужити на будову модерних панцирників. Панцирник „Ореґон" має поверх 10,000 тон і за часів американсько-еспанської війни відограв першорядну ролю в знищенні еспанської фльотилі. Тоді він був першим словом у морській силі.

ПЕРЕРВАННЯ МАНЕВРІВ

КВАТИРА В СТЕЙТІ ТЕНЕСІ. — Дві великі американські армії відбули свої величезні маневри в стейті Тенесі. Але по кількох днях ґенерали припинили дальші маневри, розкривши певні хиби деяких збройних частин. Передівсім вони ствердили, що повзи рухались за повільно і не було належної рішучости в команді ними. Ті недомагання тепер будуть усунені.

Американські Бомбовики Доказом Успішної Европейської Інвазії

ЛОНДОН. — Американські спроби з бомбардованням німецьких міст, чи тих, що є під націстівською окупацією, виявили нагаядно, що є певні дані на успіх, коли Аліянти зачнуть інвазію Европи. До такого переконання прийшли воєнні обсерватори, коли приглянулись акції американських Літаючих Фортець і Ліберейторс. Ось таке передає з Англії Дру Мидлтон, кореспондент часопису „Ню Йорк Таймс". Ось таке бомбардовання, кажуть знавці, мусить підготовити поле для інвазії. А виявляється, що американські бомбовики знаменито до цього надаються, бо бомбардують прецизно і з великою силою.

ЗНИЩИЛИ ЗА ТИЖДЕНЬ 123 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ

МОСКВА. — Советські воєнні звідомлення не подають ніяких значних змін на фронті, але згадують, що на протязі останнього тижня знищено 123 німецьких літаків і затоплено на Чорному морі пять перевозових німецьких кораблів, загальної поемности 16,000 тон.

БОМБАРДУЮТЬ БЕНҐАЗІ Й КРЕТУ

КАЇРО. — В Єгипті не видно більшої активности на суші, але в повітрі Аліянти продовжають бомбардувати ворожі місця. Вдруге бомбардовано пристань Бенґазі, через яку їдуть воєнні достави. Теж бомбардовано Тайбакі, летунське поле на Креті.

НІМЦІ ПОВІСИЛИ 150 ПОЛЯКІВ

ЛОНДОН. — Польське Інформаційне Бюро подає, що одержано відомости, що за те, що висаджено міст недалеко Кракова, німецька окупаційна влада повісила 150 польських громадян. Повісили їх на телеґрафічних стовпах здовж залізничого шляху. Тіла повішених оставали кілька днів. Це так для застрашення людности. Знову з Москви подають, що в місяці вересні націсти „вбили і замучили" 6,000 поляків в Варшаві.

НАЧАЛЬНИК ПІВДЕННОГО ПАЦИФІКУ. — Ґенерал Доґлас МекАртур, командант військ Обєднаних Держав на південно-західному Пацифіку, в товаристві офіцирів американської дивізії, підчас інспекційної тури „десь в Австралії".

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕД ЗАЛОМАННЯМ НА ФРОНТІ Й В КРАЮ, КАЖЕ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР

ЛОНДОН. — Атоан Дельфос, бельгійський міністер справедливости й інформацій, що втік з Бельгії до Англії, заповідає скорий упадок Німеччини, себто повторення того, що сталось в 1918. році. Каже, що Німеччина завалиться рівночасно на фронті й тилах. Це, каже він, можна пізнати хочби по поведенню німецьких вояків, що не подібні тепер до тих, що були на початку війни. Вони пригноблені й перетомлені й бажають тільки повороту до дому і спокою. Найгірше лякаються советського фронту і дуже не хочуть тамтуди вертати. Міністер виправдував теж становище бельгійського короля Леопольда, кажучи, що воно є без закиду.

В СТАЛІНГРАДІ НІБИ СПОКІЙНО.

МОСКВА. — В порівнанню з тим, що було на протязі місяця, можна сказати, що Сталінград зазнає відпочинку. Виходилоб, що німці „змінили" тактику і звернули свою головну увагу на Кавказ, де тепер виявляють більшу активність. Та советські звідомлення подають, що не привязувати великої ваги тому, що заповіла німецька команда про „зміну тактики". Советы кажуть, що німці мусіли здержати дальші наступи, бо цілковото вичерпали свої сили, понісши великі втрати. Тепер вони, кажеться далі, стягають під Сталінград нові резерви і будуть знову пробувати здобути місто, щоб ратувати престіж Гітлера, що то заповів, що місто буде цілком певно здобуте. Німецькі комунікати не згадують за Сталінград, а тільки пишуть, що місто знищене до тої міри, що не остав цілим ні один будинок.

ПРОТИ „АМЕРИКАНСЬКИХ ТЕОРЕТИКІВ І АМАТОРІВ".

МОСКВА. — Советський майор-ґенерал М. Журавлев пише, що помилкое є думання американських „теоретиків" і „стратеґів-аматорів", що бомбардованням можна нанести велику шкоду Німеччині, себто, що воно може відіграти справжню велику ролю в перемозі над Німеччиною. Він каже, що те, що Німеччина не могла зломати Британії в 1940 році своїми налетами, ні не може бомбардованням здобути Сталінграду, вказує наглядно, що це булоб глупотою вірити, що літаками можна виграти війну. Піхота, каже він, буде далі рішати, а виграти війну буде можна тільки тоді, коли застосується усі три воєнні середники рівночасно.

ЧОРЧИЛ ПРО ДРУГИЙ ФРОНТ.

ЛОНДОН. — Від британського премієра, Винстона Чорчила, пробували дістати відповідь на запити, подібні до тих, що їх поставлено Сталінови в справі другого фронту і аліянтської допомоги, на які той відповів. Від імени Чорчила відповіджено, що премієр не має нічого іншого сказати як те, що він сказав у тих справах підчас дебат в парляменті.

ПЕРЕВЕЛИ ПРОБУ ІНВАЗІЇ.

ЛОНДОН. — В Англії рахуються далі навіть з такою можливістю, що Гітлер захоче пробувати на неї напасти. Доказом цього є проба інвазії, яку переведено в Вимблдон, спортовій дільниці Лондону. Кажуть, що спроба мала наскрізь реалістичний вигляд. Ґуділи машинові кріси, тріскали бомби, жінки вмлівали і т. п.

„ВИЯСНЯЮТЬ" ВИСИЛКУ РОБІТНИКІВ З ФРАНЦІЇ.

ВІШІ. — Що в Франції є велике обурення на те, що з краю висилають під примусом десятки тисяч фахових робітників до Німеччини, видно найкраще по тім, що уряд був заставлений зарядити по ріжних містах публичні виклади, на яких урядовці вияснили ту справу. Виходилоб, що якщоб це не сталось „добровільно", то булаб примусова бранка.

В ІРЛЯНДІЇ НЕМА СПОКОЮ.

БЕЛФАСТ (Північна Ірляндія). — Бомбардовання ірляндських терористів, членів тайної Ірляндської Революційної Армії, заставили британське командування держати сторожу здовж усіх доріг, що ведуть до Белфасту.

ПОТРЕБУЮТЬ ПОЖИВИ.

АНКАРА (Туреччина). — Німеччина хотілаб заключити з Туреччиною новий торговельний договір. Офірує мануфактуру, за яку хотілаб дістати споживчі артикули.

В ЯПОНІЇ БРАК КОРАБЛІВ.

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Кореспондент німецького часопису „Гамбургер Фремденблят", що дописує з Токіо, подає, що в Японії дається болючо відчувати брак кораблів. А це тому, що треба доставляти воєнне знаряддя в дуже далекі сторони Полудневого Пацифіку, які Японія хотілаб вдержувати.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Чи Має Повторитися Галерівщина?

Пару тижнів тому прийшла з Лондону заява польського уряду на еміграції про дозвіл американського уряду творити в Америці польські полки з осіб польського роду, роджених у Польщі або Америці.

Які наміри присвітлюють полякам у їх заходах коло створення польських полків в американській армії, свідчить наприклад письмо одного поляка зо стейту Месечусетс до польського нюйорського щоденника „Нови Свят". Подаючи аргументи за потребу навчання дітей польських імігрантів в Америці польської мови, сей дописувач пише: „Не можу згодитися . . . , що польський язик тут непотрібний. Я дістаю від своїх синів в американській армії листи польською мовою й вони просять мене, аби я їм відписував по польськи. Пощо їм польська мова в американській армії? Наші вояки незадовго будуть в Европі. Навіть тоді як ворог зложить зброю, не хто інший, але Америка буде мусіти занятися окупацією й адміністрацією багатьох країв, в тім числі й Польщі . . . Найкраще тоді будуть функціонувати ті американські вояки, що розуміють по польськи".

Що все це дуже правдоподібна можливість, про це сумніву бути не може. Про потребу завести якусь міжнародну поліцію над краями, з котрих уступлять армії Німеччини й її союзників, говориться в Америці досить загально. Що в цих арміях аліянтів, які будуть сповняти поліційну службу, себто удержувати порядок і безпеченство, поки не буде зорганізований уряд, американські відділи будуть становити найповажнішу частину, це теж ясно. Виходить це вже хочби з того, що в цілости аліянтських армій американці становлять поважну частину вже через своє число. Зрештою, американці мають на це найбільше даних завдяки своїй репутації безінтересовности в територіяльних надбаннях: коли американці після війни появляться десь як поліційна сила, то ледво чи буде їх хтось підозрівати за бажання захопити цей край для себе. Це власне буде головною умовою доспіху американського сповнювання поліційної служби.

Що знання рідної мови тих, над котрими мається сповняти цю службу, буде ще додатковою умовиною доспіху такої поліційної влади, ще теж правда. Одначе такі поліційні відділи, знаючі спеціяльну мову населення, повинні бути посилані в околиці, населені справді народом тої мови. Якби їх післати в околиці, де більшість населення говорить іншою мовою, де мовою відділів говорять лише накинене населенні урядництво, там уся користь з такої поліційної служби пропала би. Там поліційні відділи могли би навіть перемінитися в оруддя окупації населення небажаною нею владою. Було би це очевидно не поширенням американських засад, але їх поломанням. Замісць американської безінтересовности прийшла би заінтересованість одної частини імігрантів. Це знищило би всі плоди війни й всі заходи такої поліції. Якби наприклад польські відділи американської армії ввійшли до Перемишля чи Львова, то це українське населення Галичини приняло би як найбільшу кривду й обиду. Таку американську службу там виконати могли би американські відділи з людей, що знають українську мову. Тоді населення сказало би: „Отсе справедливо й по американськи".

Верчення зо Середини

До чисельних прикладів, як комуністи користають з теперішньої війни і як працюють на користь комуністичної науки, належить недавний виступ одного англійського комуніста, і автора чисельних суспільно-економічних праць, Гарольда Ляского. Користаючи з великого невдоволення, яке існувало в Англії по тім, як німці завдали британській армії в Лібії болючий удар і посунули її глибоко в границі Єгипту, Г. Ляскі заявив, що причиною тої прогри є не лише помилка командуючого британського генерала, але причиною є ціла британська суспільна структура, яка не хоче перемінитись всеціло в соціялістичну державу. Ляскі ціле своє життя проповідував соціялізм в його скрайній формі, себто комунізм і як взірець для суспільного устрою Англії ставив комуністичний режим в Совєтах. Користаючи з хвилевого невдоволення в Англії він заявив, що причиною тої прогри є це, що Англія не хоче приняти в себе комунізму. Програ в Лібії, говорив він, не щось інше тільки нагробний напис для тої англійської правлячої системи, котра там нині існує.

На цю його заяву серед многих інших газет відповів теж нюйорський „Н. Й. Таймс" і хоч в засаді ствердив, що до поправи суспільного ладу повинні всі прямувати, але ніхто не буде зачинати в даній будові грунтовної поправи тоді, коли та будова горить. „Таймс" ужив порівнання, що ніхто не буде критикувати своїх хатних порядків, мовляв, хата незаметена, обід був не добрий, меблі не на місці, коли до хати вступив бандит і наставив до всіх револьвер з домаганням грошей. Подібне положення існує нині в Англії, говорить „Таймс", яка нині загрожена ворогами. Вину, що бандит напав на хату, приписувати малим безпорядкам внутрі, нерозумно, говорить „Таймс".

Г. Ляскі на ту статтю дав відповідь і таки далі обстоював свою думку, мовляв, як інші вчені люди ствердили, що коли якийсь режим здеморалізований, то він не всилі якслід відбивати своїх зверхніх ворогів. А англійський режим перегнилий, він цупко держиться засад пережитого капіталізму і індивідуальної власности і це є перешкодою, що англійська нація не може викликати серед свойого широкого загалу фанатичного запалу до боротьби, казав він.

З черги на той лист забрав слово інший англієць, Норман Енджел теж член англійської Партії Праці тільки її правого крила. Він в „Н. Й. Таймс" 6. жовтня ц. р. висказав своє здивування, що Ляскі взагалі хоче обороняти цього свого погляду серед нинішних часів. Він каже, що неправдою є, начеб Англія не хотіла поступати і себе соціялізувати. Англія на полі соціялізації робить такі поступи, як ні одна країна в світі. Але ця соціялізація є добровільна, а не терористична. Великі майна в Англії цілковито зникають, а широке населення дістає таке соціяльне обезпечення, як ні один інший край. Премієр Чорчил, хоч сам походить з консервативної партії, в деяких випадках суспільних реформ показав себе дійсним революціонером.

На світі є найріжнородніші відтінки соціялізмів, говорив далі Енджел. Всі вони ріжняться між собою в означенні соціялізму і ті ріжниці деколи такі великі, що змушують Троцького опускати свою батьківщину, втікати на заслання і там гинути. Певна частина соціялістів, говорить далі Енджел, завзято поборювала Обєднані Держави і тимсо співпрацювала з Німеччиною. А було це тоді, як Гітлер заключив зо Сталіном мирний договір. Чи Англія мала тоді теж йти по тім шляху, який вказували ті соціялісти?

Коли ходить про твердження, що перегнилий режим не може якслід оборонятись перед ворогом, то це теж насуває декілька запитів, говорить Енджел. Колиб справді так було, що готовість до війни є найвищим мірилом вартости режиму, то найвище признання треба булоб дати нацистичному і японському. Коли соціялізм має бути тою наукою, що розпалює фанатичну віру в людей, то чим пояснити ту фанатичну віру в Німеччині і Японії? Хіба там також є соціялізм? — питає Енджел.

Безперечно, той режим, що цілковито перегнилий, не здужає станути в власній обороні перед зверхнім напасником. Це правда. Але хіба Англія показала себе такою немічною в обличчі ворогів? Вона не улягла так, як Франція, хоч Франція, коли її розбирати під кутом отого соціялізму, котрий проповідує Ляскі, була далеко більше соціялізована. В її парляменті в хвилині її упадку було 70 комуністичних послів, а в Англії був лише один комуніст. Це теж має певний звязок з державною моралю, каже Енджел.

Англія, при помочі своїх доміній, сама вдержалася цілий рік перед Державами Осі. Вона відносила не лише порази, але й перемоги. Армія німецького маршала Ромеля, котрої перемогу над британійськими Ляскі уважає за нагробний напис для британської правлячої системи, вже передтим зазнала тяжкої поразки від британців і добре втікала перед ними. Тепер Ромель знов спинений і знов зазнав тяжкої поразки від ген. Окінлика.

Ось в той спосіб дискутує один англієць з другим. Ляскі старається вертіти зо середини і пропускати до душі англійців комунізм. Другий англієць, теж соціялістичних поглядів, паралізує ту роботу. А це доводить до висновку, що комунізм буде нешкідливий лише тоді, коли в даній суспільности є подостатком людей, які будуть паралізувати його роботу. Там, де люди дивляться на комунізм поблажливо, а навіть пробують з ним співпрацювати, там він починає поширятись і ставати дійсно загрозою.

Політика Розпуки

Для „Ню Йорк Таймсу" німецька політика останніх тижнів має всі признаки розпуки. Вичисляє він на доказ цілу низку фактів.

Передовсім промова маршала Герінга, а саме його обіцянка, що німці будуть голодувати хіба на самому останку, обіцянка, що варта тони аліянтської пропаганди в окупованій Европі.

Хвиля терору в північній Норвегії була викликана початим саботажем по фабриках рибної консерви, з котрих улов риби цілого сезону з околиці Бергена й Тронгейма відправлено в Німеччину.

Невдоволення поширяється, і репресійні вбивства в Франції, Югославії, Польщі й Голяндії показують, що націстичні залоги по цих краях правити не вспівають; вони можуть тільки вбивати. Страхіття, що йде тепер по Европі, це примара їх власного страху — страху тої ненависти, якою пересичене все повітря, страху долі, яка жде їх, як скінчиться ця велика гра й вони будуть полишені на ласку своїх жертв.

Розстріл 25 заложників у Норвегії показує, на думку „Таймсу", на щось більше, ніж на страх самих норвежців. Рівночасно з цим розстрілом іде заведення воєнного права, зусилені пошукування за пальною зброєю в околиці, в котрій німців вже здавна виглядали признак можливої інвазії. Нема сумніву, що Гітлер і його генерали трактують зовсім поважно загрозу другого фронту, а терористичні міри в Тронгемі і в інших місцях сильно підсувають думку про нервову свідомість небезпеки нападу на побережа, котре панує над жизненними морськими дорогами до Росії.

Ще іншою признакою того самого страху є ультимат, поданий останніми днями німцями Данії, тому одинокому краєві, що досі уникнув найгірших форм утиску. Досить замітно, що данцям поставлено власне такі домагання, яких ми ждали в Франції. Німці хочуть уживати й контролювати данські кораблі. Вони пропонують „добровільне" втягнення Данії до німецької федерації, при чому найближчою їх цілю являється заставлення данців виповісти негайно війну Росії та узброїти свої кораблі проти британських і совєтських підводних човнів і повітряних сил. Досі такі далеко йдучі домагання поставлено лише Люксембургові; і Данія не може приняти таких понижуючих умовин, не ставши союзником переможця і не втрачаючи своєї тотожности як незалежної держави.

Нацисти певно не важилися би ставити справу на вістрю меча в таку критичну хвилину, якби вони не боялися. Вони не посувалися би до вживання сили в Данії й терору в Норвегії, якби вони не почувалися в крайній небезпеці. Частина їх клопотів у Скандинавії походить з їх невміння зеднати собі до якоїсь співпраці ті держави, що будьщобудь з усіх німцями завойованих держав є найслабші. Але ще більше частина їх клопотів у Скандинавії випливає з їх свідомости, що не багато їм ждати на той час, коли їх ворог висадить силу десь в Европі.

Гітлер виставив вже великі оборонні укріплення здовж непевних побереж Франції, Бельгії й Голяндії. Побережа Норвегії й Данії багато довші, туди Гітлерові вороги можуть завдавати більше болючі удари й там терен так само непевний, і тому він пробує утвердити його тепер другою перемогою, добуваючи наново добуті вже краї, добуваючи їх наново гнітом і анексією. Це є політика розпуки.

Які вигляди може мати ця політика, „Таймс" не береться предсказувати. Але не важко буде на це питання відповісти, коли взяти під увагу усі сущні умовини ситуації. Передовсім, який вплив може мати забрання їди від населення, яке від поколінь голоду не знало, яке в Европі належало до народів, найкраще вдоволюваних? Серед людей, в котрих осталися наслідки кріпацтва, ситуація могла би зродити, чи закріпити, почуття залежности від переможця. В народів, у котрих память кріпацтва вже давно загинула, така політика може викликати тільки безмежне обурення, гнів і ненависть.

Які наслідки може викликати обмеження, чи позбавлення, державної незалежности? І тут треба відповіси в подібний спосіб, як на питання про обмеження харчів. У народа, в котрого свідомість державної незалежности слаба або свіжа, німці могли би сподіватися може улеглости. Та не можуть вони цього сподіватися від народа, котрий себе незалежним просто не памятає, котрий, як далеко його народня память сягає, все був незалежний від нікого, та ще до того, від багатьох поколінь правив себе на демократичний лад і то незвичайно справно.

НІМЦІ БОЯТЬСЯ АНГЛІЙСЬКИХ РЕЙДІВ

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — (ОНА). — Часами німецькі цензорі забудуться і пропустять в світ дуже цінні інформації. Найновіше число націстської газети „Бремен Нахріхтен" принесло вістку про те, як відбиваються на німецьким населенні англійські рейди.

„Не дурім себе", пише згадана газета, „тим, що англійські бомбовики не викликують в німецького народу страху. Нарід терпить від наїздів не лиш фізично, але й психічно. Як англійські бомбовози скинуть бомби і відлетять, то нарід ходить з затисненими зубами, турбується, нарікає на німецьку повітряну силу і гризеться, що буде, як англійські бомбовози ще раз вернуться. Після рейдів люди не беруться до праці цілими днями і заглядають, чи не вертаються ворожі літаки. Вони ожидають повороту англійських авіяторів з затисненими кулаками, але на їх лицях видко занепокоєння і журбу".

„Для німецького народу прийшов тяжкий час. Але він терпить з тою надією, що війна рішиться не у повітрі над німецькою територією, але там далеко, на східнім фронті. Тому не треба приписувати повітряним наїздам великої ваги, бо як німецька армія побе Совєтську Росію, то на ворога прийде пімста. Але коли то буде? Зо східного фронту нема потішаючих вістей, а ворожа повітряна фльота налітає і нищить увесь наш доробок".

НАДІЯ КИБАЛЬЧИЧ

Пропащі Сестри

(Повість).

7)

Як повіяв ранішній вітрець і обвіяв дівчину прохолодою, тоді тільки вона схаменулася. Глянула на сад: там все поменшало, посіріло, скрізь точилося безкольорове освітлення. Лізі здавалося, що вона прокинулася після чарівного сну і що в дійсности все було буденне, навіть самий Михайло, бо він був звичайний панич, а не вимріяний темної запашної ночи образ.

Другого дня Мезенко приїхав до Катериненків купувати молодого коника і таким чином познайомився з Лізою та її батьками. Його привитали мов заручeного, а в містечку говорили про Лізин шлюб як про річ цілком певну.

Михайловиж шлюб і на думку не спадав, вже по тій одній причині не спадав, що Ліза була зовсім з іншого кола. Взагалі він ні про ніщо інше не думав, як тільки про змогу частіше бачити її.

Тепер, коли він вже з нею познайомився, коли вже можна було стиснути її руку, коли можна було стати близько біля неї і чути її голос, вона здавалася реальною як і інші, і почуття викликала такіж, як і інші викликали.

Він став часто їздити до Катериненків, не думаючи, що то з того вийде.

Одного разу, коли вони зосталися у двох в саді, Михайло обняв і поцілував Лізу. Потім він кілька разів так само користувався самотою.

Про шлюб він одначе нічого не говорив, але вона вважала, що це і без слів вже річ умовлена.

Михайло якось оглянувся і аж жахнувся, де він опинився. Найперше він побачив, що і Ліза і всі навколо в містечку вважають його зарученим. У друге — він впевнився в тім, що з неї коханки не зробиш і що він без неї не може жити. Одружитися, чи що? Алейогож рідня буде проти цього. Погано! Такого він не сподівався.

І справді, коли він сказав своїм про Лізу, вони страшенно обурилися і не схотіли бачити ні її, ні її батьків.

В Лізиній душі завсіди було, хоч і приковане, почуття, що вона спустилася від князівства або королівства до простого панства, що вона спустилася до Михайла, а не він до неї. Того відказ його батьків страшенно вразив і образив її.

Після цього зникла поезія її кохання і вона стала така як була: вередлива і сердита. Про те Михайлови вона цього не показувала.

Минуло три місяці. Михайло не хотів їхати до університету без батьківської згоди, а ті не визнавали його заручень, тай годі.

Одного разу в містечку був ярмарок. Проходючи майданом поміж ярморчанами, Ліза побачила зовсім близенько якогось високого поважного пана, а біля нього ще гарну гордовиту паню, котрі дивилися на неї з просто образливою безцеремонною цікавістю, як дивляться на чию небудь коханку, або взагалі на особу з не дуже то гарною репутацією. За ними, ховаючись, з винуватим та зляканим виглядом стояв Михайло. Він незручно, не скинув, а стяг картуза і швиденько вклонившись Лізі, ще більше заховався за батька.

Ліза почервоніла, мов занялася, і не зупиняючись, пішла далі.

Через кілька хвилин Михайло відсунувся назад від батька і зник у юрбі так, що той і не примітив, куди він подівся. Михайло обббіг навкруг майдану і опинився перед Лізою щасливий та радий, що визволився від батьківського догляду і трохи засоромлений своїм труспололохством.

Але ніколи він не бачив Лізу такою розгніваною і такою стриманою, як цього разу.

Справа з батьківською згодою як стояла, так і не зрушила з місця. Ліза дратувалася, плакала і журилася. Дома їй усе обридло, все було чужим та нудним, а коли вона зможе вирватись відтіль, було зовсім не відомо. Михайло теж журився і дратувався. Він вже бачив, що йому доведеться або покинути Лізу, або одружитися з нею на перекір рідні, а йому ні того, ні другого не хотілося робити.

Ліза бачучи, що її становище вже не тільки скидається на понизливе, але й на смішне, почала вимагати, аби якось він владнав свої відносини з нею і ріднею.

Михайло почав **вимагати** згоди. Батьки, бачучи, що він дуже закоханий і що він і без них нарешті може одружитися, поставили йому таку умову: нехай він на пів року поїде до міста і нехай він увесь час не бачиться з Лізою, щоб впевнитись, чи справді вже він її так кохає. Коли після цього він все таки схоче узяти її, то вони вже не боронитимуть.

Довелося згодитись на ці умови, Лізі було сумно, що вона стільки часу не бачитиме коханого, але разом з тим вона була рада, що все так добре скінчилося. Через шість місяців вони повінчаються — тай край.

Марія Олександровна почала робити віно, показувала його знайомим, що були вже почали знишка картати її тим непевним шлюбом, та радитись з ними, які сукні шити.

Михайло поїхав до міста. Там у нього було багато родичів, які узялися всякими способами одтягати його від нерівного шлюбу. Його сестра в четвертому коліні, чорна як циганка, бридка, настирлива, безсоромна і досвідна, взялася за це діло. Вона обрадила йому, лізла у вічи, дратувала, висміювала сільську заручену, примушувала уявляти її у великопанському громадянстві, користуючись тим, що вони родичі, тулилась до нього, дивилась на нього звабливими, блискучими мов від гарячки, очима. Вона одбірала час, нервувала, залазила в думки так, що часом не було змоги й листа Лізі написати, ані уявити її, ані пожуритись за нею.

З писанням листів Лізі було чисте горе: не вміла вона їх писати і не любила. У неї вони виходили якісь незграбні та не щирі і робили на Михайла неприємне враження. Те враження разом з міським життям та висміванням родички, досягало того, що чарівна Лізина врода починала забуватися. Він став вже не так часто писати зарученій, потім сповістив її, що через негайну справу мусить зостатися ще на якийсь час.

Після цього замовк.

(Дальше буде).

За Тиждень

Економічна Стабілізація

Президент Рузвелт переводить в життя закон проти інфляції з блискавичною скорістю. Як тільки принято в палаті послів і сенаті більшістю голосів його звіт, президент підписав законопроєкт ще в пятницю в ночі. В суботу заморозив ціни на харчі й заробітну платню, та попросив члена Найвищого Суду Злучених Держав, Джеймса Ф. Бирнса, зрезиґнувати і приняти на себе обовязки Директора Економічної Стабілізації.

Скорість з якою президент переводить в життя антиінфляційний закон треба до певної міри завдячувати поїздці, яку він щойно відбув по Америці, звідуючи ті фабричні заводи, де виробляють воєнну зброю. В часі своєї подорожі президент Рузвелт переконався, що американський нарід готовий на всі потрібні до скріплення воєнних зусиль жертви. Він також переконався, що нарід вимагає від нього рішучої і негайної акції відносно контролі цін і заробітної платні. Тому власне президентові треба було з тим всім покінчити і звернути свою увагу на інші важні справи, які він мусить вирішити, щоби запрягти всі сили краю до успішної боротьби з ворогом.

Жертви з боку цивільного населення

Американське громадянтво вже нераз доказало, що як треба, то воно може обійтись не тільки без люксусів, але й без таких річей, що є в загальнім ужитку. Дотепер вже були ограничення на деякі річи, але заходить потреба й на більше. Уже не можна буде купити вживаних ґумових коліс до авта ні „тюбів". Їх уряд заморозив і продавці мусять все те тримати на складі до того часу, доки уряд не дасть іншого розпорядження. Не можна вже також їхати автом більше як 35 миль на годину. Цей наказ обовязує у всіх стейтах Злучених Держав. Не можна вже також продавати ґумових чобіт до роботи ні звичайних ґумових чобіт, в яких деякі люди звикли ходити. Треба ждати аж уряд видасть інший розпорядок.

Уряд заборонив залізничим компаніям пускати в рух спеціяльні поїзди, якими дотепер люди їздили на вакації, на „бейзбол ґейм", чи на кінські перегони. Не буде також надзвичайних секцій поїздів, якщо такі „секції" в останніх трьох місяцях не були в русі найменше 20 відсотків приписаного компаніям розкладу їзди.

Загальна Рада Воєнного Виробництва заборонила виробляти горівку і приказала всім дистилярням виробляти індустріяльний алькоголь для воєнних цілей. Почавши від наступного четверга в Америці не буде можна виробити одного килішка горівки. Але браку горівки ще не буде, бо її тільки наробили, що може вистачити на пять літ.

В четвер в трицятьох стейтах введено в життя пайкування оливи на топливо. Дійсно пайкування почнеться щойно за два тижні, але як хто вживатиме за той час оливи, то йому відтягнуть на карточці при закупні нового запасу. Пайкування зводиться до того, щоби в хаті не було більше тепла як 65 ступнів.

Американські Воєнні Літаки над Европою

Американська повітряна фльота дає себе відчувати в цілім світі. Недавно над Европою відбулися великі бої й американські літаки перемогли. Це був їх тринацятий рейд на німецькі фабричні заводи, де виробляють військові літаки. День був гарний і ясний. Літаючі фортеці успішно бомбардували великі фабрики й німецькі аеродроми в північній Франції, але нараз зявилися німці і почалася завзята боротьба. Вони мали знамениті швидкі літаки з жовтими носами, але боїв не видержали. Американські Літаючі Фортеці знищили тринацять німецьких бійців, а самі не втратили ні одного бомбовоза.

По другій стороні земної кулі, себто на Соломонських островах, американські летуни запалили японський кружляк і воєнний транпорт. Другим разом кинули бомбу на ще один кружляк і запалили ніпонського літаконосця. В додатку американці ще знищили 2 японські літаки і вернули на свої бази без ніякої шкоди. Щодо нищення японських літаків, то треба зазначити, що відколи американські маринарі відобрали від японців Соломонські острови, наші літаки знищили 209 японських. За чотири дні повітряної битви американці не втратили ні одного літака.

На заході, себто на Алевтських островах, американська й канадійська повітряна фльота атакували ворожі позиції і наробили японцям великої шкоди.

По Три Кораблі Денно

Уряд Воєнної Морської Транспортації подає, що будова кораблів в Америці перейшла всякі сподівання. Будівничі компанії дали урядови приречення, що будуть виробляти по три кораблі денно, але в місяці вересні вони випустили на воду 93. Коли усвідомимо собі, що в 1941 році в Америці збудовано таке саме число кораблів за цілий рік, то можете собі уявити до якого ступня виросла й розвинулася індустрія корабельного будівництва. Це є наглядний доказ, що американські кораблебудівельні робітники й властителі заводів будуть всилі виконати уплянований президентом квоту 8,000,000 тон мертвої ваги в 1942 році, і, як вистачить сталі, то в 1943 році подвоять її.

Хай тепер сміється з самого себе!

Як в Америці було обявлено, що в заводах Генри Кайзера можна збудувати новий корабель за десять днів часу, то італійське радіо в Римі старалося таку заяву висміяти. 26 вересня італійський радіо-промовець казав: „Як між вами, слухачі, є такі люди, що бодай дещо розумієтесь на будові кораблів, то яб хотів знати, що ви думаєте про заяву якогось Генри Кайзера в Америці, що каже, що потрапить збудувати новий корабель за 10 день. Але хібаж це може бути правда? Ні. Навіть простий моряк знає, що ні. Ніхто не потрапить збудувати 10,000 тоновий корабель за 10 день і той Кайзер мусів бути пяний, як говорив такі нісенітниці".

На другий день, себто на 27. вересня, американська радіовисильня в Портленд, Ориґон, проголосила, що в заводах Генри Кайзера викінчено за 10 днів великий 10,000 тоновий корабель, який названо Джозеф П. Рійл.

Можна собі уявити, як почував себе той італійський промовець в Римі, що день передтим сміявся й доказував, що в Америці ніхто не потрапить збудувати корабля за десять днів.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

К. П., Сейнт Пол, Мінн. — Це дуже гарно, що маємо такого доброго молодого американця. Але Ви не подали навіть його призвіща, а так загально писати годі. Буде найкраще, коли він сам напише до нас, що його притягнуло до українців. Це буде дуже добре для нашої тут родженої молоді. А як буде який виступ, а цей наш симпатик буде грати чи співати, то при тій нагоді можна ще окремо за нього згадати.

ЖНИВА В АНҐЛІЇ ДУЖЕ ДОБРІ.

ЛОНДОН. — Населення Анґлії дістане більше хліба і муки, бо жнива випали „чудесно". Таке заповіджено з боку уряду.

КЛОПОТИ З ЗАБРАННЯМ СТАРОГО ЗАЛІЗЗЯ.

НЮ ЙОРК. — Торговці старого заліззя, котрі мали забрати з вулиць зібране старе заліззя за певною заплатою, не кваплються з тим, бо уважають, що наложена ціна на старе заліззя по $5 за тону за низька. Посадник перестеріг їх і заявив, що інші займуться забранням того старого заліззя. Знавці кажуть, що колиб те старе заліззя посортовано, то воно принеслоб по $120 за тону.

РУЗВЕЛТ ЯК ДІДУСЬ. — През. Рузвелт відвідав підчас своєї подорожі по краю частину своєї родини в Форт Ворт, у Тексасі. Від лівої руки до правої: пані Рузвелтова, дружина Еліота Рузвелта; син її, Еліот; її дочка Рут і „бабуся", дружина президента. На колінах у дідуся Давид. Батько дітей, син президента, полковник Еліот Рузвелт, служить тепер в Анґлії.

Глибока Віра й Відвага Х. Колюмба

Чотириста-пятьдесять літ тому, при кінці літа, Христофор Колюмб і його невеличка фльота зі 120 морями залоги находились приблизно місяць дороги від невеличкого еспанського порту Палос і яких шість тижнів від далекої суші, про яку він мріяв ціле життя. Хоч про його пляни була втой час поширена думка, що це тільки фантазії мрійника, Колюмб на ділі не був мрійником. Він основно знав мореплавство, мав великий досвід, як моряк, пильно студіював ґеографію і на тій основі рішився на свою історичну подорож.

Та в обличчі тодішних пересудів, незнання й недовіря саме переконання у правдивість своїх висновків не булоб Колюмбові вистачило. Треба було ще сили характеру, щоб добитись нагоди на виконання задуманого підприємства. Цю силу дала Колюмбови його непохитна віра, основана на глибокій релігійности. Без неї самий розум і досвід не вистачилиб. І на цю сторінку його характеру звернули особливу увагу дослідники його подорожей та його життеписці.

Півніший Великий Адмірал Еспанського Королівства, яке то достоїнство надано Колюмбови після того, як його відкриття стали відомі, був людиною глибоко релігійною. Це видно з його ріжних поступків у звязку з його історичними подорожами.

Він часто підкреслював, що одною зі спонук, які заставили його зорґанізувати експедицію до невідомої „Індії", було бажання принести поганським народам світло правдивої католицької віри. Та його ревність була правдоподібно причиною, чому церковні достойники підтримали так гарячо його пляни на еспанському королівському дворі.

Ігумен Чина Милосердія для Викупу Бранців приділив до виправи Колюмба, на його просьбу, о. Солорцано, який став капеляном фльоти. Одним з перших вчинків Колюмба після того, як його виправа вирушила в дорогу, було святочне богослуження на морі, у якому о. Солорцано благав Божого благословенства для початого діла. В богослуженні яке відправлено на головному адміральському кораблі „Санта Марія", взяли з наказу Колюмба, участь залоги обидвох помічних вітрильників, „Пінта" й „Ніна". З записок видно, що Колюмб звертався за помічю до Всевишнього кожний раз, як в дорозі вирипали небезпеки від вітрів, бурі, мілини чи підводних скал.

Коли мандрівники побачили вперше сушу, молитви й подяка Богу були головним виразом іхньої втіхи. Коли, накінець, причалили до берега, релігійні обряди прибрали дуже поважний і драматичний вид.

Висівши на сушу Колюмб підняв високо прапор з хрестом і застромив його в землю. Після того, як це описує історик цієї подорожі, „він впав ниць, віддаючи честь Найвищому Творцеві, що зробив можливим це відкриття. Вдаривши три поклони він поцілував, зі сльозами на очах ту землю, до якої його привело Боже Провидіння".

Після короткого богослуження, яке відправив о. Солорцано, Колюмб дав відкритій землі, яка показалась островом, імя Сан Сальвадор — Святий Спаситель.

Вірність Колюмба церкві видно ясно з того, як він помер. Одягнений в рясу монашого ордену Францішканів, якому він був відданий, він помер в день Вознесення, 20-го травня 1506-го року, в 70-му році життя. Його останні слова були: „Господи, у Твої руки віддаю свого духа".

Тіло Колюмба похоронено зразу в монастирі св. Францішка у Валладолід в Еспанії. Похоронні обряди відправлено в парохіяльній церкві Святої Марії в Антіґви. Тлінні останки перенесено зразу до Севіллі, теж в Еспанії, а пізніше до катедри на острові Санто Домінґо на Караїбському морів Америці. Це є доказом, як високо цінили й шанували вже в той час дослідника, який відкрив Новий Світ.

ДОБРЕ НАСМАРОВАНІ. — Пять членів залоги „Колгавна", помічного корабля американської воєнної фльоти, ґратулює собі вирятування з моря на беріг острова Ґвадалканалу, на південнім Пацифіку. Їх корабель затонув від японських бомб.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮКЕСЛ, ПА.

З бенкету на Американський Червоний Хрест.

В неділю дня 4. жовтня відбулося внашій церкві посвячення статуї Ісуса Христа, яку подарувала церкві родина гром. І. Дачка. Святив о. С. М. Стутую жертвували з молитвами, своїми й парохіян, за здоровля їх синів, що є в американськім війську, як і за всіх українських жовнірів та все американське військо, щоб перемогли над супостатом. По посвяченню відбувся бенкет в салі, де були й гості з Еллвуд Сиві, Шерону і Йонґставну. Хор „Сурма" дав малий концерт. Зібрано $10.70, з чого часть передала пані Лісько на А. Ч. Хрест. Зложили жертви: Лисогір, Попів, Гладьо, Пастернак, Кучмак, Вересюк, о. С. М., Дачко, Лісько, Куць, Миско, Шуляк, А. Пашович, Крук, Вавришин, Мудрак. Булій й інші.

Громадянин.

КЕМПБЕЛ, О.

Орґанізаційні наради.

Дня 27. вересня відбулися орґанізаційні збори в Українськім Народнім Домі під ч. 165 Ґордон евені. На збори прибуло кілька десяток урядників і членів 119 і 218 відділів У. Н. Союзу. На тих зборах покликано Михайла Стахуру за предсідника, а Марію Білан за секретарку. Предсідник покликав орґанізатора У. Н. Союзу, п. Івана Білецького, до слова, а він у довшій промові розяснив дуже докладно, чому всі українці повинні належати до цеї найстаршої і найбагатшої нашої орґанізації. Також просив родичів, щоби свої діти записували до У. Н. Союзу. Також були ріжні запити про У. Н. Союз, на які орґанізатор охотно і мудро відповідав. Збори докінчив предсідник, подякувавши присутним за участь.

Мих. Стахура, предс., **Марія Білан,** секр.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Жертви на Ю. С. О.

Дня 7. вересня Український Золотий Хрест ч. 14 влаштував фамілійний пікнік в Руж Парк, де присутні при гарній забаві зложили жертви на Ю. С. О.

Збіркою занялися п. С. Федик і п. М. Семеґен.

Жертвували по $2: І. Батрин, С. Левкут, П. Заяць; по $1: А. Любінська, Г. Кузик, А. Михальчук, П. Федик, М. Семеґен, П. Пошивак, А. Дідик, А. Петрик, П. Ший, М. Струховська, І. Семеґен, Г. Сас, — Доложено з каси У. З. Хреста $2.50. — Разом $20, які передано до Головної Кватири Ю. С. О. в Дітройті.

Заряд У. З. Х. щиро дякує усім жертводавцям.

А Левкут.

Набір Механіків

Департамент війни проголосив, що необхідно набрати приблизно 100,000 вправних механіків і техніків для армійського летунства, сиґналового корпусу і для лаштункового департаменту. Їх треба ще перед 1-шим листопада.

Ті спеціялісти потрібні на те, щоб утримувати в порядку і на поготові воєнний лаштунок, який напливає масово з індустріяльних осередків. Запотребовання тих механіків таке велике, що почато спеціяльну кампанію за людьми, що негайно почалиб доглядати за лаштунком.

Рекрутують мужчин у віці від 18 до 44 літ життя, американських горожан і здібних фізично до військової служби. Тільки до обслуги летунства приймають мужчин від 18 до 49 літ і теж таких, що здібні лише до обмеженої військової служби.

Приймають рекрутів як рядовиків, але заняті на такій роботі спеціялісти часто дістають підстаршинські ранґи. Таких техніків дуже треба і аванс правдоподібно буде швидкий, з відповідною підвишкою платні. Рядовий („прайвет") дістає $50.00 місячно, а старший булавний („местер сарджент") як найвищий підстаршинський ступінь, одержує 138 долярів місячно з додатками. Треба памятати, що армія оплачує всі видатки жовніра — харч, одежу, помешкання та лікарську опіку.

Щоб цей набір не перешкодив нормальній праці воєнної індустрії, всі рекрути мусять виказатись посвідками місцевих асентирункових комісій, що їм дозволяється зголоситись до цеї служби. На обмежений протяг часу дозволяється вишколеним рекрутам вибрати, де вони хочуть служити: при летунстві, в сиґналовому корпусі чи при лаштунковому департаменті, очевидно залежно від їх фаху. Від них сподіваються, що після короткого вишколу, підчас якого їх на праці познайомиться з воєнними машинами і військовим ладом, вони зможуть стати досвідними доглядачами лаштунку.

Армійські летунські сили потребують також радіо-операторів і радіо-механіків, як теж летунських зброймістрів, механіків, споювачів (велдерс) і металевих робітників.

Сиґналовий корпус потребує людей, що мають досвід як спаювачі телефонічних й телеґрафічних проводів, вміють уставляти телефонічні й телеґрафічні апарати та їх направляти, а теж радіо-операторів, операторів від телеграфічних друкарень (теле-тайп) та механіків, що вміють уставляти й направляти такі апарати, та спеціялістів від телефонічної і телеґрафічної обслуги.

Лаштунковий департамент потребує механіків, що вміють направляти знаряддя, механіків від моторів Дізеля, оптиків і механіків від проміневих машин (моторів, що в них циліндри уставлені мов промені колеса).

Жіноча Сторінка

Дбайливість За Тих, Що Працюють

Кожна зарібкова праця вимагає сьогодня від людини більше зусилля, ніж це бувало до війни. Там, де у цьому часі працювало дві пари рук — тепер одна мусить усьому подолати. Над чим мозолилося кілька голов — нині одній треба давати собі раду. Бо недостача людей до праці у нутрі краю — це правильне явище, що товаришить сучасним війнам. Міліони людей, беручи зброю до рук, покидають свою мирну працю, яку треба передати цим, що остають у запіллі і до цього часу теж мали свої зарібкові заняття. Звідсіля всюди замало рук до праці та додаткові обовязки для цих, що її мають.

Правда, тисячі мюдей перестали нарешті бути безробітними. Прийшла хвиля, коли працедавці починають оголошуватися в приманливий спосіб, щоб лиш найти робітників — робітники дорожаться собою та можуть позволити собі на це, щоб міняти одну працю за другу, краще платну. Але кожний її рід буде тяжчий, багато тяжчий, ніж у мирних часах. Бо сьогодня і приписів про час праці не перестерігає ніхто з передвоєнною вважливістю. Меншій скількости людей треба виконати її приділ, а відповідальність робітника майже така, як жовніра у фронтовім ряді. І хоч нагода на працю велика, ці, що за неї беруться, мусять робити вдвоє.

Головне, що такий стан — це не місяць, два чи пів року, після чого прийде вакаційна передишка та відпочинок. Це умовини праці, що можуть протягнутися на роки і ставати тяжчими в міру цього, як щораз - нових людей кликатиме військова служба. З такими можливостями рахуються усі і продумують над цим, як серед таких обставин найкраще законсервувати людську фізичну та умову силу, щоб старчило її надовго, аж до успішнього, побідного кінця.

І ось знова зазив до жінок. „Це від вас, домашних хазяйок, залежить, чи ваші чоловіки та діти видержать працю, яку треба буде їм виконати — чи дістануть для свойого тіла досить палива, щоб не вянули мязи та жевріла енергія". А таке паливо — це пожива вміло дібрана та зготовлена так, щоб не тратила своїх природних відживчих прикмет. Це сон, незаколочений та спокійний — некоротший як вісім годин на добу! Коли забезпечити працюючій людині ці дві найважніші речі — вона може обійтися без додаткових відпочинків, і без шкоди для здоровля видержати цей рід праці, що війна на неї вложила. У мирному часі більше, чим деінде у світі харчувалося поза власною хатою. У ресторани ходили тут навіть люди, яких жінки не мали ніяких обовязків поза домашними. Прямо тому, що мож було усюди найти готову поживу, пригожу для кождої кишені, а позбутися мороки варення дома значило більше, ніж втрата вартостей у поживі, зіджéній у якімбудь придорожнім місці. Кава і сок рано, в найближчім драгсторі, сендвіч і кока-кола на полуденок, і аж на вечеру щось поживнішого та краще підібраного. Нема найменшого сумніву, що такий спосіб відживлювання відбивався на кождому здоровлю. Але не боліла за це нікого так дуже голова, поки здоровля належало до приватних справ кожної людини. Сьогодня воно перестало нею бути, бо найтісніше вяжеться з питанням воєнної сили краю та видержливости на необчислимі часи, довгі літа.

„Дай чоловікови добрий початок на день поживним та обильним снідайком" — це перша заповідь для нинішної жінки, що веде хату. Знавці від поживи кажуть, що раніша їда важніша за інші. І мусить бути так обильною, щоб людина могла обійтися при лекшій страві в полудне, бо інша робить її отяжілою та малоздібною до праці на другу половину дня.

Цю тайну відживлювання відкрили найскорше англійці і від них теж в Америці принявся звичай їсти на снідання яйця, мясо, кашу овочі, молоко, чай чи каву. Але багато еміґрантських родин ,що приїхали з европейського континенту, перенесли сюди тамошний міський звичай снідати на каві та хлібі — у найкращому разі з додатком овочів. Коли для жінки, що остає дома, а до цього ще й не має великого хатного господарства, такий сніданок вистарчить, то чоловікови, який має перед собою вісім чи десять годин безупинної тяжкої праці, дає він поживи ледви на перші години та малий розгін на решту дня. Тому цим жінкам, яких чоловіки чи другі члени родини працюють у воєнній індустрії, урядовою дорогою наказують звертати увагу на цю справу, називаючи її занедбання каригідним нищенням оборонної сили краю.

Здавалосяб, що про такі речі як необхідність принайменше двох родів ярини у щоденній поживі, темного хліба чи каші, мяса або яєць, чи сира, молока та овочів — що так добре і довго пропаговані, знає вже тут кожда жінка. Але ось кілька днів тому читала я в американському щоденнику звіт спеціяльної інспекторки, призначеної для просліджування цеї справи серед так зв. чужомовних груп американського населення, яка відкрила там великі занедбання у цьому напрямі. Наприклад: в італійців, навіть у поколінні, що тут виховалося, мучні страви, кава та вино, це переважаюча і основна пожива. А серед усіх ґруп слідне надмірне їдження солодкої поживи — головно у молодих членів — зі шкодою для овочів, ярини та їди багатої в протеіни.

Не потішаймо себе, що це все справи смішні та байдужні, відкриті людьми, які не мали нічого кращого до роботи. Не дурім себе, що це відомости непотрібні, бо наші мами, чи бабуні про них нічого не знали, а ось ми такими гожими їм вдалися. Це проблеми такі важні і на часі, що найповажніщі та наймудріші одиниці державного проводу не соромляться говорити про них та напоминати. Бо це не одинокі кулі та бомби десяткують населення у воєнному часі. Майже стільки само гине ізза цього, що слабий організм не видержує змін чи тяжчих обовязків, або надто піддається недугам. А дбайливість жінки за поживу, спокій та правильний відпочинок людей, для яких держить вона хату, може цю загальну небезпеку военного часу відсунути та зменшити.

Клявдія Олесницька.

БОЇТЬСЯ ГОЛОДУ. — „Справжній голод може навістити міліони американців перед весною 1944. року", говорила пані Роз Мері Кіфер з Шікаґо, секретарка Краєвого Союзу Ґросерників, підчас своїх зізнань перед сенатським комітетом для дрібного бизнесу. Вона заявилася за те, аби уряд постарався достарчити фармерам людської сили.

Мистецька Культура Дитини

Не кожна людина може бути мистцем, бо творчим духом наділяє природа лиш вимки, — але кожна може а навіть повинна мати мистецьку культуру. Дотепер мало було зрозуміння, яке велике значіння може мати у вихованні мистецтво.

Особливше значіння має мистецтво у поневолених народів. Для них є воно тим, чим і для других, щасливіших народів — цебто творчим чинником народньої культури, а також одиноким засобом, у якім свобідно виявляється душа цього народу, та його туга до своєї державности. Цим і толкуємо собі те, що найкращі твори багатьох народів походять з часу їхньої неволі.

Старинні греки лише тому скорше від інших народів вийшли зі стану варварства, бо розвивали у своєї молоді артистичну культуру. По грецьких школах вчили музики, там читали мистецькі твори рідного письменства, а ритмічний танок і драматизація були нерозлучною частиною релігійних обрядів поганських греків.

— — — — — — —

Сучасна педагоґія наказує поступати в усіх науках ступнево. Зачинати від найлекшого, від найбільш знаного дитині та доходити звільна до щораз труднішого. Від найпростішого до складаного.

Найближчим дитині і найлекше зрозумілим та захоплюючим є народне мистецтво, тому від нього належить зачинати науку мистецької культури дитини. Вона повинна з ним запізнаватися від найперших хвилин свого життя.

Коли ваша дитина перший раз розкриє свої очі і гляне на світ, нехай зір її паде на гарну хатню обстановку. Твори нашого народнього мистецтва, розкинені обильно по вашій хаті навчать її відчувати красу взагалі а рідну з окрема.

Як лише дитина зачне говорити, навчіть її назви цих виробів, говоріть з нею часто про них, підсувайте її перед очі найгарніші з них. Таким чином розбуджуйте в ній змисл краси та навчіть любити красу творів рідного народнього мистецтва.

В народні, чудові казки нехай вслухується ваша дитина від першого року життя, а народна, заколисна пісня нехай присипляє її вже першої днини її побуту на світі.

Це все будуть перші мистецькі твори, з якими ваша дитина зазнайомиться.

Якщо дитина сама вже зачне співати — то найлекці для неї до вивчення будуть очевидно народні пісні. А як життєва радість і енергія зачнуть у неї на вні добуватися тоді стане й танцювати народні танки. Ваша річ буде постаратися про те, щоби ці танки були правильні і гарні. Народний танок є мистецтвом дуже підхожим для діточого віку. Його можна вчити вже й найменшу дитину. Природна потреба руху зробить її це мистецтво цікавим. Нехай діти і самі з часта танцюють і приприглятаються танцюючим дитячим мистцям.

Якщо сама дитина не любить танцювати, то не силуйте її до того. Нехай тоді лише приглядається танцюючим і виробляє собі звільна поняття про естетику рідного танка.

Давайте дитині читати книжки про рідне мистецтво, купуйте для неї зразки цього мистецтва. Взагалі будьте її у цій цікавій науці провідником і дорадником та постійним звертанням її уваги на народне мистецтво розвивайте її змисли.

Володимира Жуковецька.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє, що збори відбудуться в четвер, 15. жовтня, 7:30 ввечір, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: А. Бусько, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Трикварталні збори Тов. „Зоря", від. 69, відбудуться в суботу, 17. жовтня, в год. 8. ввечір, під ч. 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Також просимо всіх тих членів, що купили Вор Бандс і дальше купують, принести нумери тих бондів, щоби можна подати, на яку суму разом Тов. „Зоря" і члени закупили бондів. — За уряд: П. Забатчук, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

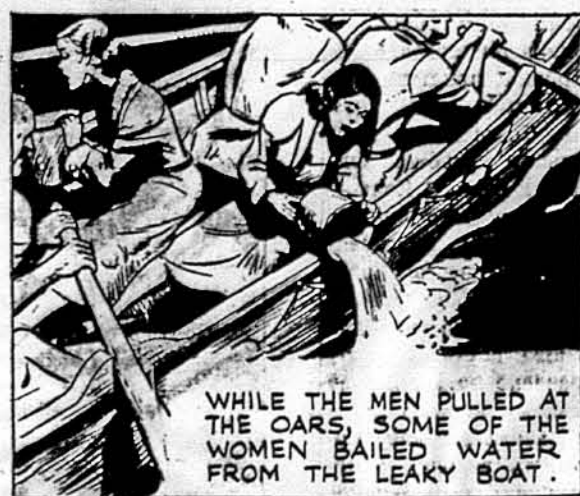
ТАРЗАН, ч. 650. Дірава лодка.

На щастя рятункову лодку вдалось остаточно відтягнути від потапаючого корабля настільки, що їй не грозило втягнення під воду.

Тепер мала лодка знайшлась сама на широкому морі. Нею кидали хвилі то сюди, то туди, а вітер ніс кудись у безвість.

В той час, як мужчини з цілих сил веслували, жінки заходились біля того, щоб виливати з діравої лодки воду.

Тарзан поглянув на зорі і по них зорієнтувався, куди треба плисти, щоб мати бодай найменшу надію добитись до далекого берега.